

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้นำชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3,241 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2555) แบ่งออกเป็น

ระดับจังหวัด	มีผู้นำชุมชนคือ	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ระดับอำเภอ	มีผู้นำชุมชนคือ	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง
ระดับตำบล	มีผู้นำชุมชนคือ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล, นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน
ระดับหมู่บ้าน	มีผู้นำชุมชนคือ	ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนผู้นำชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอใน จังหวัดกาญจนบุรี	ระดับ จังหวัด (คน)	ระดับ อำเภอ (คน)	ระดับตำบล (คน)			ระดับหมู่บ้าน (คน)			รวม/ อำเภอ (คน)
	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	นายกเทศบาลเมือง	นายกเทศบาลตำบล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	
เมือง	1	1	5	9	11	89	200	47	363
ท่าม่วง			9	8	13	107	240	28	405
ท่ามะกา		1	7	13	15	131	267	24	458
พนมทวน			5	5	8	95	190	22	325
บ่อพลอย			2	6	6	74	160	30	278
ไทรโยค			3	6	7	49	110	5	180
เลาขวัญ			2	7	7	83	180	47	326
ศรีสวัสดิ์			1	6	6	24	32	30	99
ทองผาภูมิ			4	4	7	38	88	44	185
สังขละบุรี			1	3	3	17	40	20	84
ด่านมะขามเตี้ย			1	4	4	37	82	26	154
ห้วยกระเจา			2	2	4	69	132	22	231
หนองปรือ			2	2	3	40	86	20	153
รวม 13 อำเภอ (คน)	1	2	44	75	94	853	1,807	365	3,241

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 357คน โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงใน ประทีป บัวหลวง, 2552, หน้า 54) จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
 e = ค่าความคลาดเคลื่อน (กำหนดให้ = 0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{3,241}{1 + 3,241(0.05)^2}$$

$$n = 356.06$$

จะได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน

เนื่องด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีความแตกต่างกันในแง่ของบริบทในการทำงาน ผู้วิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 จำแนกขนาดของอำเภอ คือ อำเภอขนาดเล็ก อำเภอขนาดกลาง อำเภอขนาดใหญ่ สุ่มเลือก 5 อำเภอ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มได้ 3 อำเภอ จากอำเภอขนาดเล็ก 1 อำเภอ จากอำเภอขนาดกลาง และ 1 อำเภอจากอำเภอขนาดใหญ่ กระจายตามตารางที่ 3.2

2.2 ขั้นตอนที่ 2 สุ่มเลือกตำบลตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากอำเภอที่ถูกสุ่มได้ในข้อ 2.1 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามตารางที่ 3.2

2.3 ขั้นตอนที่ 3 สุ่มเลือกหมู่บ้านตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากตำบลที่ถูกสุ่มได้ในข้อ 2.2 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามตารางที่ 3.3

2.4 ขั้นตอนที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถามครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในหมู่บ้านที่สุ่มทั้ง 78 หมู่บ้าน

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างกระจายตามอำเภอ และตำบล

ขนาด อำเภอ	อำเภอ	จำนวน อำเภอ	จำนวน อำเภอ ที่ถูกสุ่ม	ชื่ออำเภอ ที่ถูกสุ่ม	จำนวน ตำบล	จำนวน ตำบลที่ ถูกสุ่ม	ชื่อตำบล ที่ถูกสุ่ม			
เล็ก	1. อำเภอบ่อพลอย	9	3	1. อำเภอ บ่อพลอย	6	2	1. ตำบลบ่อพลอย 2. ตำบลหนองกุ่ม			
	2. อำเภอไทรโยค			7	2	1. ตำบลท่าเสา 2. ตำบลไทรโยค				
	3. อำเภอเลาขวัญ									
	4. อำเภอศรีสวัสดิ์									
	5. อำเภอทองผาภูมิ									
	6. อำเภอสังขละบุรี			3	1	1. ตำบลหนองคู				
	7. อำเภอด่านมะขามเตี้ย									
	8. อำเภอห้วยกระเจา									
	9. อำเภอหนองปรือ									
กลาง	1. พนมทวน	1	1	1. อำเภอ พนมทวน	8	3	1. ตำบลพนมทวน 2. ตำบลรางหวาย 3. ตำบลพังครุ			
ใหญ่	1. เมือง	3	1	1. อำเภอ เมือง	13	4	1. ตำบลปากแพรก 2. ตำบลหนองบัว 3. ตำบลลาดหญ้า 4. ตำบลวังดั่ง			
	2. ท่ามะกา									
	3. ท่าม่วง									
รวม	13	13	5	5	37	12	12			

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กระจายตามหมู่บ้าน

ขนาด อำเภอ	ชื่อตำบล ที่ถูกสุ่ม	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน หมู่บ้านที่ ถูกสุ่ม	หมู่บ้านที่ถูกสุ่ม
เล็ก	1. ตำบลบ่อพลอย	12	6	1. บ้านบ่อพลอย 2. บ้านหนองย่างช้าง 3. บ้านท่าวี 5. บ้านบึงหล่ม 4. บ้านบึงหัวแหวน 6. บ้านหนองเตียน
	2. ตำบลหนองกุ่ม	16	6	1. บ้านหนองกุ่ม 2. บ้านหนองกระทุ่ม 3. บ้านทุ่งมะสัง 4. บ้านเสาหงส์ 5. บ้านใหม่ 6. บ้านท่าแจง
	3. ตำบลท่าเสา	11	6	1. บ้านช่องแคบ 2. บ้านวังใหญ่ 3. บ้านทุ่งก้างย่าง 4. บ้านท่าเสา 5. บ้านพองกะ 6. บ้านพุง
	4. ตำบลไทรโยค	9	5	1. บ้านดาวดิ่งส์ 2. บ้านท่าทุ่งนา 3. บ้านทุ่งก้างย่าง 4. บ้านแก่งจอ 5. บ้านแม่น้ำน้อย
	5. ตำบลหนองลู	10	5	1. บ้านเวียงคาคี 2. บ้านห้วยมาลัย 3. บ้านใหม่พัฒนา 4. บ้านชองกาเรีย 5. บ้านพระเจดีย์สามองค์

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กระจายตามหมู่บ้าน(ต่อ)

ขนาด อำเภอ	ชื่อตำบล ที่ถูกสุ่ม	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน หมู่บ้านที่ ถูกสุ่ม	หมู่บ้านที่ถูกสุ่ม
กลาง	1. ตำบลพนมทวน	9	5	1. บ้านพนมทวน 1 2. บ้านพนมทวน 2 3. บ้านพนมทวน 3 4. บ้านดอนจั่ว 5. บ้านใหม่
	2. ตำบลรางหวาย	23	14	1. บ้านโคราษ 2. บ้านรางหวาย 3. บ้านลาดหมู 4. บ้านหนองจอก 5. บ้านตลาดเขต 6. บ้านดอนเตาอิฐ 7. บ้านจิวราย 8. บ้าน โกลชัย 9. บ้านห้วยกรด 10. บ้านหัวเขา 11. บ้านวังกาบ 12. บ้านรางทอง 13. บ้านวังกุ่ม 14. บ้านตลาดใหม่
	3. ตำบลพังตรุ	20	10	1. บ้านพังตรุ 2. บ้านเบญพาด 3. บ้านหนองหอย 4. บ้านโป่งคูปล 5. บ้านบ่อระแหง 6. บ้านรางสมอ 7. บ้านหนองพงษ์ 8. บ้านทุ่งสาวน้อย 9. บ้านกระเจา 10. บ้านกระเจาป้อยา
ใหญ่	1. ตำบลปากแพรก	13	7	1. บ้านลิ้นช้าง 2. บ้านเขาแหลม 3. บ้านปากแพรก 4. บ้านวังสารภี 5. บ้านหัวนา 6. บ้านหัวเขา 7. บ้านหัวนาล่าง
	2. ตำบลหนองบัว	8	4	1. บ้านห้วยหอยกาบ 2. บ้านหนองบัว 3. บ้านพู่เสียบ 4. บ้านดิ่งแดง
	3. ตำบลลาดหญ้า	7	4	1. บ้านลาดหญ้า 2. บ้านท่าหวี 3. บ้านจันอุย 4. บ้านหนองแก
	4. ตำบลวังดิ่ง	11	6	1. บ้านวังจาน 2. บ้านวังดิ่ง 3. บ้านท่ามะนาว 4. บ้านท่าทุ่ม 5. บ้านหนองหอย 6. บ้านคีรีวง
	รวม	156	78	78

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยคำถามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามปลายปิด (close-ended questions) หรือแบบสอบถามรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาพระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในโครงการของกรมการศาสนา ประจำปี พ.ศ. 2556 ได้แก่ 1. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ “การสร้างความพร้อมและเชื่อมโยงการเป็นประชาคมอาเซียน” 2. โครงการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ “การส่งเสริมการเรียนรู้และสืบทอดพระราชพิธี พระราชกุศล รัฐพิธี และศาสนพิธี” ไว้เป็นมรดกทางภูมิปัญญาและมรดกทางวัฒนธรรม ดำรงอยู่คู่สังคมไทย” 3. โครงการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ “การสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนาและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต” 4.โครงการ ภายใต้กองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามคำศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและข้อคำถาม

2.2 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของข้อคำถามโดยการสังเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี นิยามศัพท์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพิจารณาแบบสอบถามของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) เพื่อให้ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

3.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

$\sum R$ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ค่า + 1

หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่าง

แน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และ

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้

อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถาม โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) เท่ากับ 0.94

3.2.2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

3.4 การนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบและเก็บรวบรวมกลับมาประมวลและวิเคราะห์ต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามให้ด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีข้อบกพร่องไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษานำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจทานดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ทำการคัดแยกเพื่อมาประมวลผลมาทำการลงรหัสตามที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า
3. การประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทำการสรุปผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติและประมวลผลโดยโปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น เป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (percentage) แจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

ทั้งนี้ เกณฑ์การวิเคราะห์แบบสอบถามในตอนที 2 ใช้หลักเกณฑ์แต่ละช่วงเท่ากัน (class interval) ซึ่งสามารถคำนวณความกว้างของอัตรากาชั้น ได้ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอัตรากาชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับช่วงที่ต้องการแบ่ง}}$$

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาพระพุทธศาสนาผู้วิจัยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: F-Test)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี